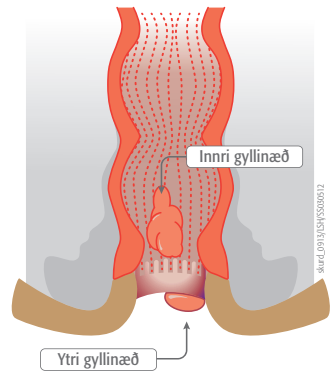

Skurðaðgerð vegna innri gyllinæðar

Gyllinæð er útvíkkuð bláæð í endaparmi sem myndar eins konar æðahnút. Algengasta orsökina er hægðatregða eða aukinn þrýstingur frá kviðarholi t.d. meðganga, offita eða miklar stöður. Helstu einkenni eru fersk blæðing með hægðum, kláði, sviði og jafnvel þreifanlegur hnútur við endaparm. Í aðgerðinni sem framkvæmd er í stuttri svæfingu er gyllinæðin skorin í burtu.

Undirbúningur fyrir aðgerð

Símaviðtal vegna svæfingar

Svæfingaaðferðir eru mismunandi eftir aðgerðum.

Svæfingahjúkrunarfræðingur hringir í sjúkling nokkrum dögum fyrir aðgerð til að kanna hvort eitthvað er í heilsufarssögu sem þarf að taka tillit til við fyrirhugaða svæfingu og veita tækifæri til að spyrja spurninga. Ef eitthvað er óljóst eða nánari rannsókn er þörf, er boðað í innskriftarviðtal á spítalanum fyrir aðgerðina.

Í símaviðtalinu verður spurt um:

- fyrri reynslu af svæfingum
- ofnæmi eða óþol fyrir lyfjum
- hæð og þyngd
- áfengisneyslu og reykingar
- gervitennur og tannbrýr
- heilsufar og sjúkdóma
- lyfjanotkun, þar á meðal notkun náttúrulyfja og fæðubótarefna

Gott er að hafa lyfjalista við hendina, þar sem upplýsingar verða veittar í símtalinu um hvaða lyf má taka og hvaða lyf á ekki að taka fyrir aðgerðina, þar sem óæskilegt er að taka sum lyf fyrir svæfingu.

Ef vandamál hafa komið upp eftir fyrri svæfingar, til dæmis miklir verkir, ógleði eða uppköst, er mikilvægt að segja frá því.

Kvöldið fyrir aðgerð

Til að losa um hægðir fyrir aðgerðina þarf að nota lyf í endaparm kvöldið fyrir og/eða snemma aðgerðarmorguns í samræmi við þær upplýsingar sem veittar voru í innköllunarsímtali. Ef frekari upplýsinga eða aðstoðar er þörf má hafa samband við dagdeild 13D.

Fasta

Nauðsynlegt er að fasta fyrir aðgerð til að minnka hættu á fylgikvillum í tengslum við svæfingu. Löng fasta er þó ekki góð fyrir líkamann og fólki líður betur eftir aðgerð ef eftirfarandi leiðbeiningum er fylgt:

- Fá sér aukabita eða drykk áður en lagst er til svefnis kvöldið fyrir aðgerð.
- Ekki má borða mat síðustu 6 klst. fyrir komu á spítalann.
- Óhætt er að drekka tæra drykki (1-2 glös í senn) þar til 2 klst. eru í komu á spítalann. Tær drykkur er t.d. vatn, tær ávaxtasafi og mjólkurlaust kaffi og te.
- Þegar á spítalann er komið veitir starfsfólk upplýsingar um hvort og hve lengi megi drekka fram að aðgerð.
- Ekki má nota tóbak síðustu 2 klst. fyrir aðgerð.

Fylgd heim

Gera þarf ráð fyrir að fá fylgd heim, því ekki má aka bíl fyrr en daginn eftir svæfingu. Eins þarf að hafa einhvern hjá sér fyrstu nóttina eftir aðgerð til öryggis. Hægt er að óska eftir dvöl á sjúkrahótelu ef þörf er á.

Við innlögn á deild er gott að hafa með sér slopp, inniskó og afþreyingarefni. Notaðu má farsíma en stilla þarf á hljóðlausu hringingu.

Aðgerðardagur

Fara þarf í sturtu áður en komið er á spítalann, klæðast hreinum fötum og fjarlægja skartgrip, andlitsfarða og naglalakk. Ekki má nota krem eða ilmefni eftir sturtuna.

Mæta á dagdeild 13D á 3. hæð Landspítala við Hringbraut að morgni aðgerðardags og hafa á með öll lyf sem tekin eru daglega. Ekki má taka inn eigin lyf nema í samráði við hjúkrunarfræðing eða lækni.

Fyrir aðgerð þarf að vera búið að undirrita samþykki fyrir aðgerð og svæfingu. Óvæntar aðstæður geta valdið því að aðgerðartími breytist. Til að tryggja öryggi er endurtekið spurt um mikilvæg atriði svo sem nafn, kennitölu, ofnæmi, föstu og tegund aðgerðar. Fyrir aðgerðina eru gefin verkjalyf í töfluformi sem verka í og eftir aðgerð.

Þegar komið er á skurðstofu fer fram frekari undirbúningur fyrir aðgerðina. Settur er æðaleggur í handarbak eða handlegg sem er notaður til að gefa innrennslisvökva og svæfinga- og verkjalyf. Áður en svæft er þarf að anda að sér súrefni í gegnum grímu. Síðan er svæfingalyfi sprautað í æðalegginn. Svæfingunni er viðhaldið með svæfingalyfjum. Verkjalyf eru gefin meðan á aðgerð stendur.

Eftir aðgerð fer sjúklingur á vöknunardeild og síðan aftur á dagdeild 13D. Ef verkir eða ógleði koma fram er mikilvægt að láta vita svo hægt sé að bregðast við með viðeigandi lyfjagjöf. Eðlilegt er að finna fyrir þreytu og sljóleika fyrst um sinn. Vart getur orðið við hálssærindi þar sem notuð er barkaþræðing eða kokgríma til að tryggja öndunarveg meðan svæfingin varir. Særindin hverfa að jafnaði á 1-2 dögum. Útskrift er áætluð 2-4 klukkustundum eftir aðgerð.

<p>Eftir aðgerð:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verkjalyf gefin eftir þörfum • létt máltíð fyrir heimferð • þvaglosun nauðsynleg fyrir útskrift 	<p>Fyrir útskrift þarf að vera búið að fá:</p> <ul style="list-style-type: none"> • útskriftarfræðslu • upplýsingar um notkun deyfikrema og hægðalosandi lyfja • rafrænan lyfseðil fyrir verkjalyfjum • endurkomutíma hjá lækni
---	--

Útskrift

Verkir

Búast má við verkjum við hægðalosun fyrstu vikunnar eftir aðgerð. Mikilvægt er að draga úr verkjum eins og kostur er því verkir geta seinkað bata. Taka skal verkjalyf samkvæmt leiðbeiningum á lyfseðli. Smám saman er dregið úr töku lyfjanna með því að minnka skammta eða taka lyfin sjaldnar. Markmið er að vera verkjalótt og geta hreyft sig með góðu móti.

Hægðir

Mikilvægt er að halda hægðum linum og eru notuð hægðamykjandi lyf fyrst um sinn. Einnig má bera deyfikrem á endaþarm fyrir hægðalosun. Á eftir er gott að skola endaþarminn með volgu vatni (sturta eða bað) og þerra með mjúku stykki.

Matur

Ekki er þörf á að breyta mataræði vegna aðgerðar. Gott er að borða holla, trefjaríka fæðu og drekka vel (um 2 lítra á dag) til að minnka hættu á hægðatregðu, t.d. ávexti, grænmeti, gróft brauð, múslí og sveskjusafa.

Skurðsár

Sárin gróa á nokkrum vikum. Búast má við að fyrstu vikurnar vessi svolftill blóðlitaður vökvi frá þeim. Ekki er ráðlegt að fara í sund fyrir en sár eru gróin.

Hreyfing

Hæfileg hreyfing getur minnkað hættu á hægðatregðu.

Vinna

Æskilegt er að taka frí frá vinnu í 7 – 14 daga eftir aðgerð, en það fer eftir eðli starfs og líðan. Hægt er að fá veikindavottorð í endurkomutíma.

Kostnaður

Greiða þarf fyrir aðgerðina. Reikningur er sendur heim eftir útskrift. Verðskrá er birt með fyrirvara um breytingar á gjaldskrá Landspítala.

Hafa skal samband við dagdeild 13D ef:

- hiti er hærri en 38,5°C
- verkir minnka ekki við verkjalyf
- viðvarandi fersk blæðing er frá skurðsvæði

Dagdeild 13D er opin virka daga frá klukkan 7 til 19, sími: 543 7480.

Utan þess tíma má hafa samband við skiptiborð Landspítala í síma 543 1000 og biðja um samband við vakthafandi deildarlækni á skurðlækningasviði á Hringbraut.

Sjúklingum og aðstandendum er velkomid að hringja á deildina ef spurningar vakna.